

Onderwijs- en examenregeling

2007-2008

**Doctoraal
Psychologie**

Ex artikel 7.13 Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

1.1 Algemeen

Artikel 1

Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en het examen van de doctoraalfase van de opleiding psychologie. De opleiding wordt verzorgd binnen de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht.

De artikelen uit deze regeling die betrekking hebben op de propedeusefase van de opleiding hebben met ingang van 1 september 2003 hun geldigheid verloren.

Artikel 2

Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 1992, 593);
- b. student: hij/zij die is ingeschreven aan de universiteit voor het volgen van onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- c. propedeuse: de propedeutische fase van de opleiding, als bedoeld in art. 7.8 van de wet;
- d. postpropedeuse: het gedeelte van de opleiding, dat volgt op de propedeuse;
- e. onderdeel: een onderwijseenheid van de opleiding in de zin van de wet;
- f. practicum: een praktische oefening, als bedoeld in art. 7.13 van de wet, in een, of een combinatie van, van de volgende vormen:
 - het maken van een scriptie,
 - het maken van een werkstuk of een proefontwerp,
 - het uitvoeren van een onderzoeksopdracht,
 - het deelnemen aan veldwerk of een excursie,
 - het doorlopen van een stage,
 - het schrijven van een verslag over de verrichte werkzaamheden,
 - of het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit, die gericht is op het bereiken van bepaalde vaardigheden.

Artikel 3

Doel van de opleiding

Met de opleiding wordt beoogd de volgende eindtermen te bereiken:

A. Inhoudelijke vorming

1. Basiskennis van en inzicht in het menselijk gedrag, inclusief de emotionele en cognitieve componenten daarvan, omvattend een algemene inleiding in de psychologie, alsmede een inleiding in de deeldisciplines functieleer, ontwikkelingspsychologie, persoonlijkheidsleer en sociale en organisatiepsychologie.
2. Basiskennis van en inzicht in de psychodiagnostiek, psychopathologie en interculturele psychologie.
3. Basiskennis van en inzicht in zowel de biologische grondslagen van het gedrag (inclusief die van de psychopathologie) als van sociale en maatschappelijke bepaaldheid ervan.
4. Basiskennis van en inzicht in de historische ontwikkelingen waaruit de huidige psychologie is voortgekomen, inclusief de filosofie, alsmede over hedendaagse stromingen binnen de psychologie.
5. Basiskennis van en inzicht in de methodologie van de psychologie als empirische wetenschap. Basiskennis van methoden voor data-analyse en de statistiek.
6. Gedetailleerde kennis van en inzicht in een van de afstudeertracés die de Utrechtse psychologieopleiding kent (c.q. van varianten daarvan in het geval van een vrij tracé).
7. Kennis van en inzicht in de ethische normen voor de beroepsuitoefening van psychologen.

B. Praktische vorming

1. Ervaring met methoden van observatie en registratie van gedrag als methode van dataverzameling.

2. Ervaring met interview- en gesprekstechnieken als methode van dataverzameling.
3. Het met een redelijke mate van zelfstandigheid kunnen formuleren van onderzoeksvraagstellingen en ontwerpen van praktische uitvoerbare onderzoeksopzetten.
4. Vaardigheid in het toepassen van enkele kwantitatieve bewerkings- en analysetechnieken van verzamelde onderzoeksgegevens, o.a. met behulp van de computer.
5. Vaardigheid in het vinden van literatuur en het doen van literatuuronderzoek, o.a. met behulp van geautomatiseerde zoeksystemen alsmede in het kritische lezen van wetenschappelijke literatuur.
6. Vaardigheid en een redelijke mate van zelfstandigheid in wetenschappelijke verslaglegging, ofwel naar aanleiding van literatuuronderzoek, dan wel naar aanleiding van empirisch onderzoek (of de combinatie ervan).
7. Vaardigheid in het mondeling rapporteren.
8. Beheersing van specifieke vaardigheden behorend bij, of van belang voor de gekozen afstudeertracés (c.q. het gekozen afstudeertracé, inclusief het vrije tracé of samengesteld programma).

C. Academische vorming

1. Het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid van een universitair geschoold psycholoog.
2. Een kritische instelling jegens feiten en redeneringen die onder de naam wetenschap in het algemeen en psychologie in het bijzonder wereldkundig worden gemaakt.
3. Het vermogen om al dan niet in interdisciplinair verband aan de oplossing van wetenschappelijke of maatschappelijke vraagstukken te werken.
4. Het inzicht in de aard en de ontwikkeling van wetenschappelijke kennis.

Artikel 4

Voltijds / deeltijds

- 4.1. De opleiding wordt voltijds verzorgd.
- 4.2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 geldt het volgende.
 - Met ingang van het studiejaar 2008/2009 wordt de deeltijdse opleiding volledig opgeheven en is inschrijving als deeltijdstudent niet meer mogelijk.
 - Om het recht op inschrijving als deeltijdstudent te behouden, moet de student tot aan de datum van afstuderen onafgebroken als deeltijdstudent ingeschreven staan.
 - Zij-instroom en herinschrijving in de deeltijdopleiding is niet mogelijk.

Artikel 5

De examens van de opleiding

In de opleiding kunnen de volgende examens worden afgelegd:
 - het afsluitend examen (= doctoraalexamen).

Met ingang van 1 september 2003 wordt geen gelegenheid meer geboden het propedeutisch examen af te leggen. Studenten die op 31 augustus 2003 het propedeutisch examen niet hebben behaald, stappen over naar de bacheloropleiding

Tot 1 september 2007 wordt aan degenen die het propedeutisch examen hebben behaald, de gelegenheid geboden het doctoraalexamen af te leggen.

Studenten die het propedeutisch examen hebben behaald, en

- afstudeersteun, verlenging studiefinanciering wegens handicap, een bestuursbeurs of een topsportbeurs hebben gekregen, of
- vóór september 2006 waren ingeschreven als deeltijdstudent voor de opleiding

krijgen tot 1 september 2008 de gelegenheid het doctoraalexamen af te leggen.

De leiding van het onderwijsinstituut kan bepalen dat het onderwijs en het tentamen voor een of meer onderdelen wordt vervangen door een overeenkomstige cursus van de bacheloropleiding.

1.2 Propedeuse

Artikel 6

Samenstelling

Het propedeuseprogramma is in het studiejaar 2001/2002 voor het laatst aangeboden. Met ingang van 1 september 2003 wordt geen gelegenheid meer geboden het propedeutisch examen af te leggen. De propedeuse omvatte 42 studiepunten en bestond uit de volgende onderdelen:

1. Inleiding en Verdieping Psychologie (IVP) (22 stp)
bevattende:
 - IVP 1: overzicht (4½ stp)
 - IVP 2: Functieleer (3½ stp)
 - IVP 3: Ontwikkelingspsychologie (3½ stp)
 - IVP 4: Persoonlijksleer (3½ stp)
 - IVP 5: Sociale en organisatie psychologie (3½ stp)
 - IVP 6: Psychologie en gezondheid (3½ stp)
2. Biologische grondslagen van gedrag (4 stp)
3. Maatschappelijke grondslagen van gedrag (4 stp)
4. Methodes en statistiek (8 stp)
bevattende:
 - Onderzoeksmethodes voor psychologie (4 stp)
 - Statistiek propedeuse Psychologie 1 en 2 (4 stp)
5. Onderzoekspracticum psychologie (4 stp)

1.3 Postpropedeuse

Artikel 7

Samenstelling

A. Voor studenten die vóór september 2000 met de studie zijn aangevangen:

De postpropedeuse omvat 126 studiepunten oude stijl¹ en bestaat uit de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast:

Eerste doctoraaljaar

- a. Vervolginleidingen in de psychologie op het gebied van functieleer, ontwikkelingspsychologie, persoonlijkheidsleer en sociale en organisatiepsychologie (14 studiepunten)
- b. Inleiding in de psychopathologie en psychologische diagnostiek (7 studiepunten)
- c. Methodes en technieken in de psychologie en statistiek, tweede jaar (7 studiepunten)
- d. Leeronderzoek en studiebegeleiding (14 studiepunten)

Tweede en derde doctoraaljaar

De in de postpropedeuse opgenomen afstudeerfase omvat een tracé Psychologie met een omvang van 70 studiepunten en keuze vakken met een omvang van 14 studiepunten. De voltijdse opleiding Psychologie omvat de volgende tracés:

- a. klinische psychologie en gezondheidspsychologie
 - cursorisch aanbod (35 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (35 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)
- b. ontwikkelingspsychologie
 - cursorisch aanbod (35 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (35 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)
- c. organisatiepsychologie
 - cursorisch aanbod (42 studiepunten)

¹ 1 studiepunt oude stijl = 40 studiebelastingsuren

- individuele studie-onderdelen (28 studiepunten)
- vrije keuzeruimte (14 studiepunten)
- d. sociale psychologie
 - cursorisch aanbod (42 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (28 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)
- e. Psychologie van arbeid, gezondheid en organisatie
 - cursorisch aanbod (42 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (28 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)
- f. psychonomie
 - cursorisch aanbod (35 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (35 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)

De deeltijdopleiding psychologie omvat de volgende tracés:

- g. klinische psychologie en gezondheidspsychologie (deeltijdtracé)
 - cursorisch aanbod (35 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (35 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)
- h. ontwikkelingspsychologie
 - cursorisch aanbod (35 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (35 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)
- i. psychologie van mensen en groepen in organisaties (deeltijdtracé)
 - cursorisch aanbod (35 studiepunten)
 - individuele studie-onderdelen (35 studiepunten)
 - vrije keuzeruimte (14 studiepunten)

B. Voor studenten die met ingang van september 2000 met de studie zijn aangevangen:

De postpropedeuse omvat 126 studiepunten en omvat de volgende onderdelen met de daarbij vermelde studielast. De postpropedeuse omvat een tweede deel basisfase (trimester 1 en 2 tweede studiejaar) en een hoofdrichting en specialisatiefase (trimester 3 tweede studiejaar tot en met derde trimester vierde studiejaar)

Tweede deel basisfase

- a. Hulpwetenschappen van de psychologie, zijnde wetenschapsfilosofie en geschiedenis van de psychologie en perspectieven op psychopathologie (7 stp)
- b. Methoden en technieken in de psychologie en statistiek, tweede jaar, zijnde methoden en statistiek D1, testtheorie en psychologische diagnostiek (10 stp)
- c. Leeronderzoek en trainingen (11 stp)

Hoofdrichtingen en specialisaties

- a. Hoofdrichting Klinische en Gezondheidspsychologie
 - Specialisatie Gezondheidspsychologie
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele studie-onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)
 - Specialisatie Klinische Psychologie
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele studie-onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)

- b. Hoofdrichting Ontwikkelingspsychologie
 Specialisatie Ontwikkelingsprocessen
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)
 Specialisatie Problematische ontwikkeling
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)
- c. Hoofdrichting Psychonomie
 Specialisatie Bio- en neuropsychologie
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele studie-onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)
 Specialisatie Cognitieve Psychologie en Ergonomie
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele studie-onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)
- d. Hoofdrichting Sociale en organisatiepsychologie
 Specialisatie Organisationspsychologie
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele studie-onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)
 Specialisatie Sociale Psychologie
 - cursorisch aanbod (49 stp)
 - individuele studie-onderdelen (35 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)
- e. Combinatierichting Psychologie van Arbeid, Gezondheid en Organisatie
 - cursorisch aanbod (56 stp)
 - individuele studie-onderdelen (28 stp)
 - vrije keuzeruimte (14 stp)

1.4 Afleggen van tentamens

Artikel 8

Volgorde tentamens

- 8.1. Het behaald hebben van de propedeuse psychologie biedt onvoorwaardelijke toelating tot het doctoraal psychologie. Studenten die de propedeuse niet behaald hebben worden, tenzij zij onder het genoemde in artikel 8.2 vallen, toegelaten tot onderdelen van het doctoraal mits zij voldaan hebben aan de voor die onderdelen gestelde inhoudelijke cumulatieve-eisen.
- 8.2. Studenten die 25 of meer, maar minder dan 32 studiepunten hebben behaald kunnen worden toegelaten tot specifieke onderdelen (en tentamens) van het eerste doctoraaljaar onder de conditie dat de student een toelatingscontract opstelt met een door de opleiding aangewezen studiebegeleider. Voor studenten die voor 1 september 2000 met de propedeuse psychologie zijn gestart geldt een ondergrens van 21 studiepunten. In dit toelatingscontract wordt vastgelegd:
 - welke onderdelen van het eerste doctoraaljaar de student mag volgen
 - wanneer nog niet behaalde onderdelen van de propedeuse opnieuw gevolgd, dan wel opnieuw herkanst worden.
- 8.3. Om onvoorwaardelijk toegelaten te worden tot de onderdelen van het tweede en derde doctoraaljaar dient de student die na 31 augustus 1996 zijn studie heeft aangevangen tenminste de propedeuse Psychologie te hebben behaald.

- 8.4 Onderdelen van het tweede en derde doctoraaljaar zijn voor studenten van andere opleidingen toegankelijk mits zij in het bezit zijn van een propedeusediploma en voldoen aan eventuele nadere toelatingsvoorwaarden die aan deze studenten per onderdeel gesteld worden.
- 8.5.1 De examencommissie kan in de volgende gevallen de student op zijn verzoek gedurende een periode van één studiejaar toegang verlenen tot het afleggen van een of meer onderdelen van het tweede en derde doctoraaljaar, voordat hij het propedeutische examen met goed gevolg heeft afgelegd:
- * de student heeft door een niet studeerbaar programma het propedeutische examen niet behaald en niet toelaten tot het tweede en derde doctoraaljaar belemmert een normale studievoortgang van de student
 - * de student heeft door vrijstellingen een individueel studieprogramma en niet-toelaten tot het tweede en derde doctoraaljaar belemmert een normale studievoortgang van de student
 - * afwijzing zou leiden tot een bijzonder geval van onbillijkheid van overwegende aard.
- 8.6 In het doctoraal Psychologie kunnen aan alle onderwijsonderdelen toelatingseisen worden gesteld. Deze eisen moeten vermeld worden bij de betreffende cursusbeschrijvingen in de studiegids.

Artikel 9

Tijdvakken en frequentie tentamens

1. Tijdens de cursus wordt de student op academische vorming getoetst en wordt getoetst of de student in voldoende mate de gestelde leerdoelen bereikt.
2. In de Universitaire Onderwijscatalogus staat beschreven aan welke prestaties de student moet voldoen om de cursus met succes af te ronden en wat de criteria zijn waarop de student beoordeeld wordt.
3. Iedere cursus bevat, uiterlijk halverwege de cursusduur, een moment waarop de docent de vorderingen van de student evalueert en aan hem kenbaar maakt.
4. De toetsing van de student is afgerond bij het einde van de cursus.
5. In het Reglement² van de examencommissie staat de gang van zaken bij toetsing beschreven.
6. Toetsing vindt niet plaats in de maand augustus.

Artikel 10

Cijfers

Cijfers worden gegeven op een schaal van 1 tot en met 10. De eindbeoordeling van een cursus is voldoende dan wel onvoldoende, in cijfers uitgedrukt: 6 of hoger, respectievelijk 5 of lager.

-onvoldoenden t/m 4,99 worden niet afgerond

-5,00 t/m 5,49 = 5

-voldoenden worden in hele of halve cijfers uitgedrukt.

De afronding geschiedt als volgt.

Onvoldoende:

0,00 - 4,99 wordt niet afgerond

5,00 – 5,49 = 5

Voldoende:

5,50 – 6,24 = 6

6,25 - 6,74 = 6½

6,75 - 7,24 = 7

7,25 - 7,74 = 7½

7,75 - 8,24 = 8

8,25 - 8,74 = 8½

8,75 - 9,24 = 9

² Ook wel 'Regels en Richtlijnen' genoemd.

$$9,25 - 9,74 = 9\frac{1}{2}$$
$$9,75 - 10 = 10$$

Als een volgende decimaal op 5 of hoger uitkomt, dan wordt naar boven afgerond; als een volgende decimaal op 4 of lager uitkomt, dan wordt naar beneden afgerond³.

Artikel 11

Reparatie: aanvullende of vervangende toets

Indien de student aan alle inspanningsverplichtingen tijdens de cursus heeft voldaan en hem niettemin geen voldoende is toegekend, maar wel het eindcijfer van ten minste een 4,0, wordt hij eenmaal in de gelegenheid gesteld een aanvullende of een vervangende toets af te leggen.

Artikel 12

Toetsvoorziening bijzondere gevallen

1. Indien het niet verlenen van een individuele toetsvoorziening zou leiden tot een 'bijzonder geval van onbillijkheid van overwegende aard' kan de directeur van het onderwijsinstituut besluiten een toetsvoorziening toe te kennen⁴.
2. Verzoeken om een bijzondere toetsvoorziening moeten zo snel mogelijk met bewijsstukken worden ingediend bij de directeur van het onderwijsinstituut.

Artikel 13

Fraude en plagiaat

1. Onder fraude en plagiaat wordt verstaan het handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.
2. a. Wanneer fraude wordt geconstateerd of vermoed, deelt de examinator dit schriftelijk mee aan de examencommissie.
b. Wanneer de examinator plagiaat constateert of vermoedt:
 - deelt hij dit schriftelijk mee aan de student;
 - stelt hij de student in de gelegenheid schriftelijk daarop te reageren;
 - stuurt hij daarna de schriftelijke stukken en bevindingen naar de examencommissie.
c. De examencommissie stelt de examinandus in de gelegenheid te worden gehoord.
3. De examencommissie stelt vast of er sprake is van fraude of plagiaat en deelt de examinandus schriftelijk haar besluit en de sancties conform het bepaalde in het vierde lid mede, onder vermelding van de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.
4. Fraude en plagiaat wordt door de examencommissie als volgt bestraft:
 - a. In ieder geval:
 - o ongeldig verklaren van het ingeleverde werkstuk of tentamen
 - o berisping, die aangetekend wordt in het dossier van de student.
 - b. En eventueel voorts, afhankelijk van aard en omvang van de fraude of plagiaat, en van de studiefase van de examinandus, één of meer van de volgende sancties:
 - o verwijderen uit de cursus
 - o het niet meer in aanmerking komen voor een positief judicium
 - o uitsluiting van deelname aan tentamens of andere vormen van toetsing die behoren bij het betreffende onderwijsonderdeel voor het lopende academisch jaar, dan wel voor een periode van 12 maanden
 - o volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden.
 - c. Indien de student reeds eerder een berisping heeft gekregen:
 - o volledige uitsluiting van deelname aan alle tentamens of andere vormen van toetsing voor een periode van 12 maanden en het advies de opleiding te verlaten.

³ Studenten die staan ingeschreven voor een onderwijsonderdeel maar hiervoor geen resultaten halen, krijgen als beoordeling in Osiris voor dat onderdeel 'niet deelgenomen' (ND). Deze beoordeling wordt niet vermeld op de cijferlijst bij het doctoraaldiploma, maar is alleen zichtbaar in Osiris.

⁴ Zie hiervoor de regeling "Regeling bezwaren en verzoeken psychologie" in de studiegids.

Artikel 14

Vorm van de tentamens

1. De tentamens van de onderdelen, genoemd in art. 6 en art. 7, worden schriftelijk afgelegd, tenzij bij de beschrijving van het betreffende onderdeel in de studiegids anders is gesteld.
2. Aan lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen. Studenten met een Contract onderwijsvoorzieningen komen zonder meer in aanmerking voor de in het contract vastgelegde regeling/ voorziening.
3. In geval studenten tijdens een tentamen een vertalend woordenboek willen raadplegen, dient hiervoor vooraf schriftelijke toestemming door de examencommissie verleend te worden. Deze schriftelijke toestemming dient meegenomen te worden naar het tentamen.

Artikel 15

Mondelinge tentamens

1. Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
2. Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar indien de student dat wenst.

1.5 Tentamenuitslag

Artikel 16

Vaststelling en bekendmaking tentamenuitslag

1. Het resultaat van de mondelinge toets wordt binnen 24 uur bepaald en bekend gemaakt aan de student.
2. De examinerator stelt het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen toets vast binnen 10 werkdagen na de dag waarop deze is afgenomen, en verschaft de administratie van de faculteit de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk of elektronisch bewijsstuk van het oordeel aan de student. De administratie verwerkt de uitslag binnen 15 werkdagen na het afnemen van de toets in OSIRIS.
3. Op de schriftelijke verklaring van het oordeel over een toets wordt de student gewezen op het inzagerecht, bedoeld in art. 14 en op de beroepsmogelijkheid bij het College van beroep voor de examens.

Artikel 17

Geldigheidsduur

1. De geldigheidsduur van behaalde onderdelen is onbeperkt.
In afwijking hiervan kan de examencommissie voor een onderdeel, waarvan de toets langer dan tien jaar geleden is behaald, een aanvullende dan wel een vervangende toets opleggen.
2. Deeltoetsen en opdrachten die behaald zijn binnen een onderdeel dat niet met goed gevolg is afgelegd, vervallen na het studiejaar waarin zij zijn behaald.

Artikel 18

Inzagerecht

1. Gedurende tenminste vier weken na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen krijgt de student op zijn/haar verzoek inzage in het beoordeelde werk.
Tevens wordt hem/haar op zijn/haar verzoek tegen kostprijs een kopie verschaft van zijn/haar antwoorden.
2. Gedurende de in het eerste lid genoemde termijn kan elke belangstellende kennis nemen van vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
3. De examencommissie kan bepalen, dat de inzage of de kennisneming geschiedt op een vaste plaats en op tenminste twee vaste tijdstippen. Indien de betrokkene aantoonbaar overmacht

verhinderd te zijn of te zijn geweest op een aldus vastgestelde plaats en tijdstip te verschijnen, wordt hem/haar een andere mogelijkheid geboden, zo mogelijk binnen de in het eerste lid genoemde termijn.

4. Elk tentamen kent een individuele dan wel plenaire nabespreking van het tentamen (in het geval van individuele werkstukken, opdrachten of papers betreft het individuele feedback).
5. Voor elk tentamen wordt, op verzoek van de student, een representatief oefententamen beschikbaar gesteld.

1.6 Vrijstelling

Artikel 19

Vrijstelling van tentamens

De examencommissie kan vrijstelling verlenen van een tentamen van een in art. 6 respectievelijk art. 7 genoemd onderdeel. In het hierna volgende zijn de standaardregelingen opgenomen.

De examencommissie kan op een daartoe strekkend verzoek van een examinandus met betrekking tot een door hem af te leggen tentamen een of meer gehele of gedeeltelijke vrijstellingen van de af te leggen tentamens verlenen op grond van door hem tijdens een opleiding opgedane kennis of ervaring dan wel van door hem in ander verband reeds verrichte werkzaamheden.

De student die meerdere tracés volgt dient aan alle onderdelen van de beide tracés te voldoen. Het is zonder toestemming van de examencommissie niet mogelijk om voor onderdelen gedaan in een tracé psychologie, op grond daarvan in een ander tracé psychologie vrijstelling te verkrijgen.

I. Vrijstellingen op grond van een HBO-diploma

Studenten die in het bezit zijn van het HBO-einddiploma Hoger Economisch Onderwijs: Communicatie, Commerciële economie, Management, economie en recht, Hoger Technisch Onderwijs of een diploma Lerarenopleiding Wiskunde 1ste of 2de graads, krijgen op verzoek vrijstelling van het propedeuse-onderdeel SP 1 en SP 2 (4 stp) en de aanvullende eis wiskunde.

Voor diploma's van andere dan vierjarige voltijd HBO-opleidingen geldt dat een individuele inpassing gemaakt moet worden.

II. Vrijstellingen op grond van een propedeutisch examen in de Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht

Studenten die voor 1 september 2000 met de Verkorte Opleiding Algemene Sociale Wetenschappen, Onderwijskunde, Sociologie, Culturele Antropologie of Pedagogiek een propedeusediploma hebben behaald en aan de opleiding Psychologie willen beginnen zullen individueel worden ingepast.

III. Vrijstellingen op grond van een bachelorsdiploma van het University College of Utrecht.

vrijstelling voor:	indien afgerond:
inleiding en verdieping in de psychologie 1: overzicht (4,5 stp)	introduction to psychology
inleiding en verdieping in de psychologie 2: functioneleer (3,5 stp)	introduction to cognitive science
inleiding en verdieping in de psychologie 5: sociale en organisatiepsychologie, deel sociale psychologie (1,75 stp)	social psychology
Maatschappelijke grondslagen van gedrag (4 stp)	een cursus sociologie of culturele antropologie
onderzoeksmethoden voor psychologie propedeuse (4 stp) statistiek propedeuse (4 stp) statistiek D1(2 stp)	methods and statistics I
gecontextualiseerde statistiek en methoden voor psychologie (2 stp) MvO: overzicht multivariate analyse SOP (3,5 stp), KPG (4 stp), MvO: analyse van ontwikkelingspsychologische processen (7 stp)	methods and statistics II
cognitieve neurowetenschappen (7 stp)	cognitive neuroscience I: an introduction
brein en perceptie (7 stp)	cognitive neuroscience II: from perception to action
psychologie van de multiculturele samenleving (7 stp)	cross-cultural psychology
vrije keuzevakken (14 stp)	diploma UC

IV. Vrijstellingen op basis van het behalen van de propedeuse Psychologie aan de Universiteit van Utrecht naar de overgang van de Bachelors/Masters structuur.

De student krijgt na het behalen van het propedeuse-examen een vrijstelling voor alle onderdelen van het eerste studiejaar van het bachelors-programma en stroomt het tweede jaar van het bachelors-programma in.

De student krijgt na het behalen van het propedeuse-examen en na afronding van het eerste doctoraaljaar een vrijstelling voor alle onderdelen van de eerste twee studie jaren van het bachelors-programma en stroomt het derde jaar van het bachelors-programma in.

Studenten die volgens de "oude" propedeuse-doctoraalstructuur het doctoraal getuigschrift willen ontvangen in plaats van het getuigschrift van de bacheloropleiding, dienen dit zelf te melden bij de opleiding.

V. Overige opleidingen

Studenten met een getuigschrift of diploma dat niet genoemd is onder I en II worden individueel ingepast. Dit geldt bijvoorbeeld voor studenten die met goed gevolg een doctoraalexamen hebben afgelegd bijvoorbeeld studenten die buiten de faculteit Sociale Wetenschappen een propedeuse-diploma hebben behaald. De examencommissie zal bij de inpassing vrijstelling geven voor studie-onderdelen die naar het oordeel van de examencommissie qua niveau, inhoud en tijdsinvestering overeenkomen met studie-onderdelen uit de opleiding Psychologie.

Studenten met een kandidaatsdiploma oude stijl in de Psychologie krijgen rechtstreeks toelating tot het doctoraalexamen Psychologie.

1.7 Examens

Artikel 20

Tijdvakken en frequentie afleggen examens

1. Tot het afleggen van het propedeuse-examen wordt één keer per maand de gelegenheid geboden. Tot het afleggen van het afsluitende examen wordt één keer per maand de gelegenheid geboden.
2. De buluitreiking vindt één keer per maand plaats, met uitzondering van de maanden juli en augustus.
De beoordeling door de examencommissie of de kandidaat geslaagd is voor het propedeutische examen maakt onderdeel uit van het propedeutische examen. De datum waarop de examencommissie beslist of de kandidaat is geslaagd, is de formele examendatum.
De beoordeling door de examencommissie of de kandidaat geslaagd is voor het afsluitende examen maakt onderdeel uit van het afsluitend examen. De datum waarop de examencommissie beslist of de kandidaat is geslaagd, is de formele examendatum. Op verzoek van de kandidaat echter kan de datum waarop de laatste studieprestatie is verricht, aangemerkt worden als formele examendatum.

Artikel 21

Uitslag examen

De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, zodra de student voldoende bewijzen overlegt van door hem/haar behaalde tentamens.

Artikel 22

Cum Laude

Aan de uitslag van het doctoraal examen kan het predikaat 'cum laude' worden verbonden indien de student heeft voldaan aan de volgende eisen:

- Minimaal een gewogen gemiddelde van 8,0 waarbij de weging geschiedt op basis van ECTS-studiepunten
- Geen enkel onderdeel mag beoordeeld zijn met minder dan 7,0 in de OSIRIS-registratie
- Het afstudeeronderzoek dient in één keer met minimaal 8,0 beoordeeld zijn.

Vrijstellingen tellen niet mee.

Indien de student onderdelen heeft voltooid bij andere opleidingen, waaronder buitenlandse, dan tellen deze mee bij de bepaling van een cum laude, mits deze onderdelen van tevoren goedgekeurd zijn door de examencommissie.

De student van wie door de examencommissie is vastgesteld dat hij fraude heeft gepleegd, komt niet in aanmerking voor het judicium cum laude.

In die gevallen waarin de regeling niet voorziet beslist de examencommissie.

1.8 Vooropleiding

Artikel 23

Wiskundedeficiëntie en wiskunde-eis

Teneinde aan het onderwijsprogramma van de propedeuse deel te mogen nemen en om het propedeutisch examen van een van de opleidingen van de Faculteit Sociale Wetenschappen te mogen afleggen moet voldaan zijn aan de voorwaarde dat de kennis van wiskunde op voldoende niveau is. In onderstaande tabel kunt u aflezen wanneer dat wel of niet het geval is.

VOOROPLEIDING

TOELATINGSRECHTEN
TOT ALLE OPLEIDINGEN
van de Faculteit Sociale
Wetenschappen c.q. het
afleggen van het
propedeutisch examenAANVULLENDE EIS
WISKUNDE

I - Gymnasium A + B (oude en experimentele stijl) - HBS A + B - Een afsluitend examen Open Universiteit - Een universitair doctoraal of ingenieursdiploma - Een propedeusediploma in de sociale wetenschappen van een universiteit (ook Open Universiteit)	Rechtstreeks toegang tot (het afleggen van het Propedeutisch Examen van) alle opleidingen van de Faculteit Sociale Wetenschappen d.w.z. geen aanvullende eisen	Geen aanvullende toets (1)
II - Gymnasium A + B (Nieuwe stijl) - Atheneum A + B - Ongedeeld VWO - Staatsexamen VWO - Ongedeeld Atheneum - Ongedeeld Gymnasium - Buitenlands VWO	Rechtstreeks toegang tot (het afleggen van het Propedeutisch Examen van) alle opleidingen van de Faculteit Sociale Wetenschappen, mits in het eindexamenpakket wiskunde I, of wiskunde A of wiskunde B	Indien wiskunde geen deel heeft uitgemaakt van het examenpakket zoals op het eindexamendiploma vermeld, dan aanvullende toets wiskunde afleggen (2)
III - Propedeuse HBO - Eindexamen HBO - Een propedeuse diploma van een universiteit, niet in de sociale wetenschappen (ook Open Universiteit) - Akte Middelbare Opleiding A of B	Rechtstreeks toegang tot (het afleggen van het Propedeutisch Examen van) alle opleidingen van de Faculteit Sociale Wetenschappen, mits aantoonbaar dat wiskunde van voldoende niveau in (voor)-opleiding is gevolgd	Aanvullende toets wiskunde, behalve indien in bezit van HAVO-diploma met minimaal cijfer 6 voor wiskunde, of eindexamen HEAO of HTS of MO-B Pedagogiek, of HKP of Eerste graads lerarenopleiding Pedagogiek
IV - Wiskunde als extra vak VWO: niet meetellend voor het gemiddeld eindexamencijfer	Indien het eindexamencijfer 5 of hoger is, dan wordt men vrijgesteld van de verplichte toets aanvullende wiskunde	Indien als cijfer minder dan 5 is behaald voor het 8ste of 9de vak, is een aanvullende toets wiskunde vereist (2)
V - Wiskunde als extra (8 ^{ste} of 9de) vak VWO: meetellend voor het gemiddeld eindexamencijfer	Zie I	Zie I
VII - Is men jonger dan 21 jaar en heeft men geen vooropleiding zoals genoemd onder I t/m IV genoten, dan heeft men geen toelating tot welke universitaire opleiding dan ook.		

(1) Indien men sinds het behalen van één van deze diploma's niets meer aan wiskunde heeft gedaan, dan wordt men dringend aangeraden een cursus aanvullende wiskunde te volgen bij het James Boswell Instituut, Bijhouwerstraat 6, 3511 ZC UTRECHT (030-2538666)

(2) Het James Boswell Instituut, zie onder (1), verzorgt voor de faculteit het afnemen van deze toets wiskunde. Men kan er ook een onderwijskursus aanvullende wiskunde volgen. Nadere informatie bij het James Boswell Instituut.

Vervangende eisen deficiënties vooropleiding

Deficiënties in de vooropleiding m.b.t. het vak wiskunde worden vervuld door het met goed gevolg afleggen van de toets Wiskunde-A, afgenomen door het James Boswell Instituut te Utrecht.

Artikel 24

Equivalentente vooropleiding

De volgende diploma's van secundair c.q. voorbereidend wetenschappelijk onderwijs geven toegang tot de opleiding, onverminderd het bepaalde in artikel 18:

- Hogere Beroeps Opleiding ("oude stijl") die niet verkregen zijn o.g.v. de WHW/WHBO;
- Diploma kleuterleidster met applicatiecursus tot volledig bevoegd onderwijzer;
- Einddiploma of Kandidaatsdiploma Wetenschappelijk Onderwijs, die niet verkregen zijn o.g.v. de WHW/WWO;
- Diploma Gymnasium / HBS ("oude stijl");
- Einddiploma Hogere Beroeps Opleiding op het terrein van de gezondheidszorg, die onder het Ministerie van WVC vallen;
- Einddiploma KMA;
- Akte Middelbare Opleiding - A;
- Akte Middelbare Opleiding - B;
- Diploma van een Propedeutisch Examen of een Propedeuse-verklaring van de Open Universiteit;
- Internationaal Baccalaureaat;
- Getuigschrift van Maatschappelijk Assistent van het Sociaal Hoger Onderwijs (kort type met volledig leerplan), uitgereikt door een School van Maatschappelijk Dienstbetoon (België);
- Getuigschrift Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs, of een daarmee overeenkomend getuigschrift van een landsexamen (Nederlandse Antillen);
- Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer (Nederlandse Antillen);
- Getuigschrift van de Antilliaanse Hogere Technische School (Nederlandse Antillen);
- Getuigschrift Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs (Suriname);
- Akte van bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer (Suriname).

Indien de student beschikt over een in het buitenland behaald diploma en toegang heeft tot de opleiding, dient tot genoegen van de examencommissie het bewijs geleverd worden van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht volgen van het onderwijs en het afleggen van tentamens.

Artikel 25

Colloquium Doctum

Bij het toelatingsonderzoek, als bedoeld in art. 7.29 van de wet, worden de volgende eisen gesteld:

- a. Nederlands
- b. Engels
- c. Wiskunde

Aan de eisen inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal, de Engelse taal en Wiskunde wordt voldaan door het met goed gevolg afleggen van de toetsen Nederlands, Engels en Wiskunde-A afgenomen door het James Boswell Instituut te Utrecht.

Tevens is voldaan aan de eis inzake voldoende beheersing van het Nederlands indien het Nederlands als Tweede Taal examen niveau II (NT2 niveau II) met goed gevolg is afgesloten.

1.9 Studiebegeleiding

Artikel 26

Studievoortgang en studiebegeleiding

1. De faculteit registreert de individuele studieresultaten van de studenten en stelt deze via Osiris-student ter beschikking.
2. Bij het Studiepunt van de faculteit kan een gewaarmerkt studievoortgangsdossier worden verkregen.
3. De opleiding draagt zorg voor studiebegeleiding van de studenten, die voor de opleiding zijn ingeschreven.
Deze studiebegeleiding houdt in:
 - a. Individuele advisering over mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding, mede met het oog op beroepsmogelijkheden;
 - b. Het bevorderen van de motivatie en de binding van studenten aan de opleiding;
 - c. Het monitoren van de studievoortgang van de studenten en zorgdragen voor advies en begeleiding bij eventuele studieovertraging;
 - d. Het bieden van verwijzing en hulp bij door studenten ervaren moeilijkheden tijdens de studie;
 - e. Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van studievaardigheden en de professionele kwaliteiten van studenten.

1.10 Deelname aan modules

Artikel 27

Deelname aan modules

Alle in de Universitaire Onderwijscatalogus vermelde modules dienen doorgang te vinden. Bij een deelname van minder dan 25 studenten kan het Opleidingsbestuur in overleg met de coördinator het onderwijs in een andere werk- en beoordelingsvorm aanbieden, het voltijd onderwijs samenvoegen met het deeltijd onderwijs, dan wel in overleg met de student zorg dragen voor inschrijven in een andere cursus. De opleiding dient ervoor zorg te dragen dat studenten hierdoor in hun studievoortgang niet gehinderd worden en draagt zorg voor tijdige en zorgvuldige informatie aan en communicatie met de betreffende studenten.

In de Universitaire Onderwijscatalogus staat vermeld welke cursussen een beperkte capaciteit hebben⁵. Zodra de deadline voor het inschrijven is verstreken, wordt gecontroleerd hoeveel studenten er per cursus staan ingeschreven. Wanneer het aantal groter is dan het door de opleiding bepaalde maximum, worden de volgende plaatsingsregels toegepast:

1. Majorstudenten psychologie en doctoraalstudenten psychologie hebben voorrang boven andere studenten.
2. Voor verplichte cursussen van de Major geldt:
 - Majorstudenten psychologie die voor de eerste keer een verplichte major cursus volgen hebben voorrang boven studenten psychologie die deze cursus al eerder gevolgd hebben; zij worden, mits op tijd -zoals beschreven in de studiegids en/of het opleidingsstatuut- voor de cursus ingeschreven in Osiris, altijd voor deze cursus geplaatst.
3. Voor keuzecursussen van de Major geldt:
 - Voor de cursussen '*Neuropsychologische diagnostiek en revalidatie*', '*Practicum cognitieve (neuro)wetenschappen*' en '*Psychodiagnostiek in de ontwikkelingspsychologische praktijk: kinderen en jeugdigen*' geldt, dat studenten die staan ingeschreven voor het studiepad psychologie of de specialisatie psychologie waartoe de cursus behoort, altijd voor deze cursus worden geplaatst, mits ze zich op tijd -zoals beschreven in de studiegids en/of het opleidingsstatuut- voor de cursus hebben ingeschreven in OSIRIS.

⁵ Capaciteitsbeperkingen en het toepassen van plaatsingsregels zijn noodzakelijk voor de uitvoerbaarheid van het onderwijs. Dit impliceert dat het onderwijsinstituut psychologie zich er voor inzet dat studenten zo goed mogelijk het onderwijs van hun keuze kunnen volgen.

- Voor de overige keuzecursussen van de major geldt dat psychologiestudenten altijd worden geplaatst.
- Voor de overgebleven plaatsen in de cursussen 'Neuropsychologische diagnostiek en revalidatie', 'Practicum cognitieve (neuro)wetenschappen' en 'Psychodiagnostiek in de ontwikkelingspsychologische praktijk: kinderen en jeugdigen' geldt, dat majorstudenten psychologie en doctoraalstudenten psychologie voorrang hebben en geplaatst worden op volgorde van aanmelding.

Studenten die zich twee keer per jaar of vaker inschrijven voor een cursus maar niet deelnemen, verliezen bij een volgende inschrijving het recht op voorrang zoals beschreven in de plaatsingsregels.

Studenten die meer dan een keer per jaar in verband met het niet voldoen aan de inspanningsverplichtingen dan wel om andere redenen door de cursuscoördinator uit de cursus wordt gezet, verliezen bij een volgende inschrijving het recht op voorrang zoals beschreven in de plaatsingsregels.

Bij het toepassen van de plaatsingsregels betreft de directeur van het onderwijsinstituut op verzoek van de student zijn persoonlijke omstandigheden. Onder persoonlijke omstandigheden wordt verstaan ziekte, zwangerschap, functiestoornis, bijzondere/ernstige familieomstandigheden en bestuursactiviteiten voor een studentenorganisatie met volledige rechtsbevoegdheid of in het kader van de organisatie en het bestuur van de Universiteit Utrecht, de faculteit sociale wetenschappen of de bacheloropleiding psychologie. In zijn afweging bij het toepassen van de plaatsingsregels betreft de directeur van het onderwijsinstituut op verzoek van de student voorts andere vormen van overmacht. De student dient dit verzoek per brief te richten aan (de procedure hiervan staat beschreven in het opleidingsstatuut):

Directeur Onderwijsinstituut Psychologie
Heidelberglaan 1
3584 CS UTRECHT

Artikel 28

Aanwezigheids- en inspanningsverplichting

1. Van elke student wordt actieve deelname verwacht aan de cursus waarvoor hij staat ingeschreven.
2. Naast de algemene eis dat de student actief participeert in het onderwijs, worden de aanvullende eisen per onderdeel in de Universitaire Onderwijscatalogus omschreven.
3. Bij een kwalitatief of kwantitatief onvoldoende deelname kan de cursuscoördinator de student uitsluiten van verdere deelname aan de cursus of een gedeelte daarvan.

1.11 Slot- en invoeringsbepalingen

Artikel 29

Vangnetregeling

In die gevallen waarin deze regeling niet voorziet, niet duidelijk voorziet of tot kennelijke onredelijke uitkomsten leidt, wordt door of namens de decaan beslist, na de examencommissie te hebben gehoord.

Artikel 30

Wijziging

1. Wijzigingen in deze regeling worden bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
2. Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
3. Wijzigingen kunnen voorts niet ten nadele van de studenten van invloed zijn op: de goedkeuring die krachtens art. 6 of art. 7 is verkregen; enig andere beslissing, welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

4. Studenten die menen te zijn benadeeld door wijzigingen in de regeling kunnen zich richten tot de facultaire klachtencoördinator.

Artikel 31

Bekendmaking

1. Het faculteitsbestuur draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, van de regelen en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van wijzigingen van deze stukken.
2. Elke belangstellende kan op het faculteitsbureau, bij de afdeling Onderwijs- en Studentenzaken, een exemplaar van de in het eerste lid bedoelde stukken verkrijgen.

Artikel 32

Omrekening studieresultaten 'oude stijl'

De examencommissie stelt, op verzoek van de student, de waarde van diens vóór de inwerkingtreding van de wet behaalde studieresultaten vast in studiepunten t.b.v. een volgens deze onderwijs- en examenregeling af te leggen examen.

Artikel 33

Inwerkingtreding

Deze Onderwijs- en Examenregeling treedt in werking op 1 september 2007.

Aldus vastgesteld bij besluit van de Decaan van de Faculteit Sociale Wetenschappen,
Utrecht, april 2007.

Bijlage: Overgangsregelingen

Studenten die onderdelen uit het doctoraalprogramma nog niet hebben behaald, volgen onderdelen uit het bachelorprogramma.

N.B. de cursussen in het bachelor-mastersysteem hebben een omvang van 7,5 studiepunten = 210 studiebelastinguren (sbu).

Nog afronden binnen het doctoraal:	Dan volgen in de Bachelor:	Opmerkingen:
Wetenschapsfilosofie, geschiedenis en cultuur van de psychologie (160 sbu)	Vrije keuze	De ontbrekende 160 sbu invullen met vrije keuze.
Perspectieven op psychopathologie (120 sbu)	Biopsychosociale perspectieven op psychopathologie, 7,5 stp (210 sbu)	De hiermee extra afgeronde 90 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Psychologische diagnostiek en testtheorie (240 sbu)	Grondslagen van de Psychologische Diagnostiek en testtheorie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 30 sbu invullen met vrije keuze.
Psychologische diagnostiek en testtheorie, deel psychologische diagnostiek (120 sbu)	Grondslagen van de Psychologische Diagnostiek en testtheorie, 7,5 stp (210 sbu)	Dat betekent dat u de gehele cursus moet afronden. De hiermee extra afgeronde 90 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Psychologische diagnostiek en testtheorie, deel testtheorie (120 sbu)	Grondslagen van de Psychologische Diagnostiek en testtheorie, 7,5 stp (210 sbu)	Dat betekent dat u de gehele cursus moet afronden. De hiermee extra afgeronde 90 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Statistiek D1 (80 sbu)	M&S 2, 7,5 stp (210 sbu)	Dat betekent dat u de gehele cursus moet afronden. De hiermee extra afgeronde 130 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Gecontextualiseerde statistiek en methoden (80 sbu)	Vrije keuze	De ontbrekende 80 sbu invullen met vrije keuze.
Leeronderzoek (320 sbu)	Bacheloronderzoek 15 stp (420 sbu)	De hiermee extra afgeronde 100 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Training SPSS (60 sbu)	Vrije Keuze	De ontbrekende 60 sbu invullen met vrije keuze.
Training onderzoeksvaardigheden (60 sbu)	Eén van de Trainingen 3,75 stp (105 sbu)	De hiermee extra afgeronde 45 sbu gebruiken in de vrije ruimte. N.B. Studenten dienen zich voor inschrijving te melden via MajorVerplicht@fss.uu.nl uiterlijk 24 juni 2005

Nog afronden binnen het doctoraal:	Dan volgen in de Bachelor (soms in de Master):	Opmerkingen:
Adviesvaardigheden, coaching en begeleiding (280 sbu)	Adviesvaardigheden, coaching en begeleiding, 7,5 stp (210 sbu) Mastercursus	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Basisvaardigheden in de ontwikkelingspsychologische praktijk (280 sbu)	Communicatievaardigheden in beroepssituaties: Kinder- en Jeugdpsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Biopsychologie: stress en farmaca (280 sbu)	Gedrag en farmaca, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Brein en perceptie (280 sbu)	Perceptie en actie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Cognitieve ergonomie (280 sbu)	Toegepaste cognitieve psychologie I, 7,5 stp (210 sbu) en Toegepaste cognitieve psychologie II, 7,5 stp (210 sbu) (MA)	De hiermee extra afgeronde 140 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Cognitieve neurowetenschappen, (280 sbu)	Cognitieve neurowetenschappen, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Cognitieve ontwikkeling (280 sbu)	Cognitieve ontwikkeling, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Cognitive neuroscience of emotions (280 sbu)	Biopsychologie van emotie en emotionele stoornissen, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Communicatie en counseling (280 sbu)	Communicatievaardigheden in beroepssituaties: KP & GP, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Communiceren over communicatie (280 sbu)	vervalt (invullen met vrije keuze)	De ontbrekende 280 sbu invullen met vrije keuze.
Conflicthantering en mediation (140 sbu)	Conflicthantering en mediation , 7,5 stp (210 sbu)	De hiermee extra afgeronde 70 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Diagnostiek in de ontwikkelingspsychologische praktijk (280 sbu)	Psychodiagnostiek in de ontwikkelingspsychologische praktijk: kinderen en jeugdigen, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Etnische vooroordelen en nationalisme (280 sbu)	Vervalt (invullen met vrije keuze)	De ontbrekende 280 sbu invullen met vrije keuze.
Experimenteren en registreren (280 sbu)	Trainingen Experimenteren en registreren 1, 3,75 stp (105 sbu) en Experimenteren en registreren 2 3,75 stp (105 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze. N.B. Studenten dienen zich voor inschrijving te melden via MajorVerplicht@fss.uu.nl uiterlijk 24 juni 2005
Expertise (160 sbu)	Vervalt	De ontbrekende 160 sbu invullen met vrije keuze.
Gedragstherapie en cognitieve therapie (280 sbu)	Gedragstherapie en cognitieve therapie, 7,5 stp (210 sbu) Mastercursus	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Geheugen en taal (280 sbu)	Geheugen en taal, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Gezondheidsbevordering: een sociaal-psychologische benadering (280 sbu)	Gezondheidsbevordering: een sociaal-psychologische benadering, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.

Nog afronden binnen het doctoraal:	Dan volgen in de Bachelor (soms in de Master):	Opmerkingen:
Gezondheidspsychologie (280 sbu) verplicht	Gezondheidspsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Grondslagen van de KPG (280 sbu)	Grondslagen van de klinische psychologie en gezondheidspsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Interpersoonlijke relaties & gedrag (280 sbu)	Interpersoonlijke processen, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Keuzepracticum psychonomie (280 sbu)	Practicum cognitieve (neuro)wetenschappen, 7,5 stp (210 sbu) of Neuropsychologische diagnostiek en revalidatie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Macht, leiderschap en besluitvorming (280 sbu)	Macht, leiderschap en besluitvormingsprocessen, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Mediapsychologie (280 sbu)	vervalt	De ontbrekende 280 sbu invullen met vrije keuze.
MvO: SOP (140 Sbu) + MvO: Overzicht multivariate analyse, variant SOP (140 sbu)	M&S3: Context Sociale en organisatiepsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
MvO: SOP (140 sbu)	vervalt	De ontbrekende 140 sbu invullen met vrije keuze.
MvO: Overzicht multivariate analyse, variant SOP (140 sbu)	M&S3: Context Sociale en organisatiepsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De hiermee extra afgeronde 70 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
MvO: In het bijzonder de multivariate variantie-analyse (280 sbu)	M&S3: Context Psychologische Functieleer, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
MvO: Analyse van Ontwikkelingspsychologische Processen (280 sbu)	M&S3: Context Kinder- en Jeugdpsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
MvO: Overzicht multivariate analyse, variant KPG (160 sbu)	M&S3: Context Klinische en Gezondheidspsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De hiermee extra afgeronde 50 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Migranten en de geestelijke gezondheidszorg (280 sbu)	Interculturalisatie van de gezondheidszorg, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Neuropsychologie (280 sbu)	Klinische neuropsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Ontwikkeling en opvoeding in intercultureel perspectief (280 sbu)	Ontwikkeling in intercultureel perspectief, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Organisatieontwikkeling (140 sbu)	vervalt	De ontbrekende 140 sbu invullen met vrije keuze.
Organisatiepsychologie (280 sbu)	Organisatiepsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Personeelspsychologie (280 sbu)	Personeelspsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Persoonsontwikkeling (280 sbu)	vervalt	De ontbrekende 280 sbu invullen met vrije keuze.

Nog afronden binnen het doctoraal:	Dan volgen in de Bachelor (soms in de Master):	Opmerkingen:
Praktijk van interventies in groepen en organisaties (280 sbu)	Interventies in groepen, 7,5 stp (210 sbu) Mastercursus en Interventies in organisaties, 7,5 stp (210 sbu) Mastercursus	De hiermee extra afgeronde 140 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Problematische ontwikkeling (280 sbu)	Ontwikkelingspsychopathologie I, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Psychodiagnostiek voor volwassenen (120 sbu)	Diagnostiek in de klinische en gezondheidspsychologie, 7,5 stp (210 sbu)	De hiermee extra afgeronde 90 sbu gebruiken in de vrije ruimte.
Psychologie van arbeid en gezondheid (280 sbu)	Psychologie van arbeid en gezondheid, 7,5 stp (210 sbu) Mastercursus	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Psychologie van de multiculturele samenleving (280 sbu)	Vervalt.	De ontbrekende 280 sbu invullen met vrije keuze.
Psychopathologie II (280 sbu)	Psychopathologie II, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Psychosociale aspecten van seksualiteit en relaties (280 sbu)	Psychosociale aspecten van seksualiteit en relaties, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Psychosociale victimologie en depressiviteit (280 sbu)	Verlies en psychotrauma, 7,5 stp (210 sbu) Mastercursus	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Sociale cognities en attitudes (280 sbu)	Sociale cognities, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Sociale en emotionele ontwikkeling (280 sbu)	Sociale en emotionele ontwikkeling, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.
Toegepaste en theoretische groepsdynamica (280 sbu)	Intra- en intergroepsprocessen, 7,5 stp (210 sbu)	De ontbrekende 70 sbu invullen met vrije keuze.

Studenten die gekozen hebben voor een specialisatie met de variant M&S moeten in plaats van onderstaande cursussen:	De volgende vijf cursussen volgen:	<i>In het geval er slechts een deel van de cursussen ontbreekt moet contact opgenomen worden met de desbetreffende coördinator, deze zal dan zorgen voor een individuele oplossing.</i>
Theorieconstructie en statistisch modelleren (420 sbu)	Theory construction and statistical modelling, 7,5 stp (210 sbu)	De hiermee extra afgeronde sbu gebruiken in de vrije ruimte. De ontbrekende sbu invullen met vrije keuze.
Meta-analyse (140 sbu)	Conducting a survey, 7,5 stp (210 sbu)	
Latente variabelen (140 sbu)	Meta-analysis for evidence based practice, 7,5 stp (210 sbu)	
Multilevel analyse (140 sbu)	Item response theory and multilevel analysis, 7,5 stp (210 sbu)	
	Doing a field study, 7,5 stp (210 sbu)	